

on tärkeää ja jokainen voi huomauttaa, mikäli asioita ei hoideta sovittujen yhteisten arvojen mukaisesti.”

Kosonen puolestaan havahduttaa johtoryhmiä aitoon vuorovaikutukseen: ”Monissa johtoryhmissä ilmapiiri on hirveän hillitty, hallittu ja vähän pelinomainen. Johtajalla on kiistatta

suuri vaikutusvalta siihen, että jos hän ei usko tähän juttuun ja heitä itseään peliin, niin sitten on vaikea uskoa muidenkaan. Ainakin hänen täytyisi sallia se ja nähdä se arvo, vaikka hän ei itse olisikaan se joka heittäytyy eniten.”

Kirjan viimeisellä sivulla on peilin kuva. ”Peililtä voi kysyä

aika ajoin mm. Olenko rehellinen itselleni ja muille? Olenko oikeudenmukainen? Olenko tasa-arvoinen? Osaanko kuunnella aidosti?

Olenko luotettava? Kun jokainen työskentelee oman kehityksensä eteen, syntyy toimiva kokonaisuus”, Lahdes toteaa.

Hiljaiset perivät maan

PEKKA WAHLSTEDT

Nykyään eletään ehkä historian kovaäänisintä ja mahtipontisinta aikakautta. Kaupungit koneineen ja mainosvaloineen ovat käynnissä ja pitävät meteliä yöstä päivää – samoin ihmiset joko työssään tai vapaa-ajallaan. Sen, joka haluaa päästä esiin ja menestyä, täytyy osata kovaan ääneen mainostaa itseään ja kykyään.

Mikään ei olekaan häpeällisempää kuin sisäänpäinkäänntyneisyys, hiljaisuus ja vaatimattomuus, on tällainen ihminen sitten kyvykäs tai ei. Suuri ongelma syntyykin siitä, että useimmiten juuri hiljaiset ja syrjäänvetäytyvät ihmiset ovat vaatimattoman ulkokuorensa takana varsin lahjakkaita, jopa neroja. Ja kääntäen: kovaääniset mahtailijat ovat kulissien takana varsin keskinkertaisilla kyvyillä varustettuja.

Tämä ongelma ja siitä koituvat traagiset seuraukset ovat saaneet yritysjuristi ja valmentaja Susan Cainin tarttumaan kynäänsä ja kirjoittamaan manifestin hiljaisten puolesta. Cainin käyttämät peruskäsitteet, introverttisuus ja ekstroverttisuus, ovat peräisin C.G.Jungilta,

joka loi ne jo viime vuosisadan alkupuolella. Cain esitteleeekin käsitteet ja niiden historialliset muodonmuutokset psykologiassa. Monien muiden käsitteiden tavoin introverttisuus ja ekstroverttisuus ovat kaventuneet ja erikoistuneet. Cain kuitenkin käyttää niitä alkuperäisessä laajassa merkityksessä. Hyvä näin, koska tärkeät käsitteet voidaan tuoda laajemman yleisön ulottuville. Cain kirjoittaa-kin journalistisen sujuvasti ja runsaasti arkipäiväisiä esimerkitapauksia viljellen.

Cain tarkastelee ekstroversion ihanteen historiallista syntymistä ja kehitystä, erityisesti ekstroversion luvatussa maassa Yhdysvalloissa. Hän myös esittelee ihanteen kohtalokkaita seurauksia, joista viimeisin on vuoden 2008 talouskriisi.

Ekstroversion tragedian ydin on siinä, että ulospäinsuuntautunut ja näyttävä ihminen on usein vain kävelevä kulissi tai mainosreklami. Tällainen ihminen puhuu sujuvasti ja toimii nopeasti, mutta ei pysty paneutumaan mihinkään kunnolla ja syvällisesti. Bisnesmaailmassa tyylikäs ja sulavakäytök-

Susan Cain
Hiljaiset
Introverttien manifesti
Avain 2012

sinen ekstrovertti liikkuu kuin kala vedessä, ja bisnesmaailman suuret kuplat, kuten pörssiromahdukset, ovat ekstroverttien aikaansaannoksia. Ekstrovertti ei jääkään murehtimaan pieleen menneitä projekteja, vaan vaihtaa pukua ja syöksyy taas uusiin kunnianhimoisiin projekteihin.

Introvertin vaatimattoman ulkoisen kuoren takaa paljastuu syvälinen ja keskittyvä mietiskelijä. Hän puhkaisee kuplat jo ennen kuin ne ehtivät syntyä, ja suurin osa merkittävistä ajatteloista ja eritoten taiteilijoista luokeutuu tähän ryhmään. Newton ei keksinyt painovoimallakia suuren metelöivän ihmisjoukon keskellä, vaan idea nousi hänen mieleensä, kun hän istui yksin omenapuun alla. Merkitävät ideat itävät syvällä mielen mullassa ja kasvavat suuriksi hiljaisuuden vallitessa. Vanha itämainen viisaus, että totuus ei löydy meren ja maiden takaa vaan syvältä ihmismielen

uumenista, kiteyttää introversi-
on ytimen.

Cain toteaakin, että länsimainen teleskooppien, rakettien ja muiden koneiden mahtiin luotava kulttuuri edustaa ekstroversiota, kun taas hiljaisuutta ja tyhjyyttä vaalivat idän kulttuurit ovat luonteeltaan introvertteja. Kerrotaankin, että myös Buddha löysi totuuden ja valaistui puun juurella mietiskellessä. Ehkä tärkeintä introversiossa on, että myös aito etiikka versoo ihmismielen sisällä. Ekstrovertit ovatkin usein moraalittomia, kuten talouskriisissäkin nähtiin, kun seuraukset sysättiin tavallisten ihmisten maksettavaksi. Myös ilmastomuutoksesta varoiteltiin jo

1970-luvulla, mutta vasta nyt, kun maailma hoipertelee haudan reunalla, asiaan on alettu suhtautua vakavasti.

Mitä sitten tehdä, jotta introvertteja arvostettaisiin ja kuunneltaisiin ennen kuin on myöhäistä? Tulee muistaa, että Susan Cain kirjoittaa Amerikasta, tuosta ekstroverttien luvatus-
ta maasta, jossa lapset kasvataan pienestä pitäen ekstroverteiksi ja jossa aikuiset käyvät terapiassa tai jopa syövät pillereitä, jotta ainakin ulospäin näyttäisivät ekstroverteilta.

Cain ei haluakaan mennä ääripäästä toiseen, vaan introvertit ja ekstrovertit puolet pitäisi saada harmoniaan, vuorovaikutuksen ja tasapainoon toisten-

sa kanssa. Tätä helpottaa se, että jokaisesta yksilöstä löytyy nämä vastakohtat, eli kenenkään ei pidä yrittää väkisin ympätä ja omaksua sellaisia puolia ja tapoja, jotka kokee luonnostaan vieraksi itselleen.

Tätä helpottaa myös se, että ekstrovertit edustavat länsimaista muodollisuutta ja introvertit taas itämaista sisäisyyttä. Nyt kun painopiste niin politiikassa ja taloudessa kuin muutenkin on siirtymässä Kiinaan ja muihin idän kulttuureihin, myös introvertit ihanteet on helpo-
poa omaksua ja sulauttaa osaksi länsimaista kulttuuria. Länsimaat saavat ulkoisesta teknologiastaan vastalahjaksi idältä sisäistä mielen teknologiaa.

Kolmoskanava tienraivaajana

MATTI VIRTANEN

1980-luvun lopulla tuolloin 33-vuotias Helsingin Sanomien kulttuuritoimittaja Heikki Hellman julkaisi kirjan nimeltä ”Uustelevisioiden aika?” (Hanki ja jää 1988). Televisiomainen oli silloin nopeaan tahtiin muuttamassa, satelliitti- ja kaapelikanavat ja videot painoivat päälle. Kilpailun kovetessa Yleisradion ja sen silloisen pääjohtajan Arne Wessbergin aloitteesta perustettiin 1985 kummallisen oloinen hybridi, television Kolmoskanava, jonka omisti kolme yhtiötä: Yleisradio, Mainos-TV ja Nokia.

Mistä oli kysymys? Jo tuolloin Hellman pelkisti asian kirjassaan näin: ”Yleisradio ja MTV ovat yhteistuumin ryhdistäytyneet vastaamaan uusien kilpailijoiden haasteeseen.” Suomes-

sa oli ollut kaupallista televisio-toimintaa alusta eli 1950-luvulta alkaen. Alkuajan TES-TV korvautui 1960-luvulla Mainos-TV:llä, joka vuokrasi mainos- ja ohjelma-aikaa TV1:stä ja TV2:sta. MTV:n toiminnalle oli asetettu useita rajoituksia, se ei saanut lähettää uutisia, ajankohtaisohjelmia eikä urheilua – ja valtaosa sen tuotoista kului Yleisradiolle maksettuihin verkkovuokriin. Siitä huolimatta systeemi oli molemmille osapuolille erittäin edullinen: YLE sai kiertotietä roimat mainostulot, ja MTV puolestaan televisiomainonnan monopolin.

Kolmoskanavan perustaminen oli Hellmanin mukaan imperiumin vastaisku: ”Yhteisistä taloudellisista eduista johtuen yhtiöillä on yhdessä vaalittava-

Heikki Hellman
Koko illan ilo?
Kolmoskanava ja television
kaupallistuminen Suomessa
SKS 2012

naan valtakunnallisen television ja ennen muuta tv-mainonnan monopoli. Vaikka Kolmoskanava epäonnistuisikin liiketaloudellisena yrityksenä ja jäisi tilapäisratkaisuksi, yksi asia on kiistaton. Se oli Yleisradiolle ja MTV:lle suuri strateginen voitto, jonka ansiosta ne turvasivat monopolinsa.”

Kolmoskanava sekä onnistui että epäonnistui. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin Hellman palaa tähän muros aikaan, nyt yliopistotutkijana. Vuonna 2008 Hellman siirtyi Helsingin Sanomista vierai-